

NOVE GOSPODARSKE IN POLITIČNE DOKTRINE

1. Merkantilizem

1. Merkantilistična teorija izhaja iz tega da slonita bogastvo in moč države na denarju.

2. Države so si prizadevale spodbuditi rast domačih manufaktur in trgovine z raznimi olajšavami in investicijami. Težili so po monopolu z raznimi uvoznimi carinami so omejevali uvoz konkurenčnega blaga. Na podložnike so gledali kot na novo delovno skupnost, vsak posameznik je postal s svojo delovno silo pomemben gospodarski dejavnik.

3. Kolonije so morale biti prodajno tržišče za produkte matične države, same pa so morale dajati pomembne surovine. Kolonije niso smele trgovati z ostalimi državami.

4. Gospodarska politika absolutističnih držav je temeljila ne težnji po pozitivni zunanje trgovinski bilanci.

2. Fiziokratizem

1. Ker je Merkantilizem začel omejevati gospodarski razvoj so njegovi nasprotniki zahtevali gospodarsko svobodo in preusmeritev državnega interesa v kmetistvo. Država naj bi pospeševala agrarno revolucijo.

2. Fiziokratizem trdi da je osnova državnemu bogastvu od zemlje, postane pa vodilni nauk mlade buržoazije.

3. Razsvetljenstvo

1. Velika odkritja v naravoslovju od renesanse dalje so postavila spoznanja, da lahko človek s pomočjo izkustva in razuma spozna in razloži svet okoli sebe. Vse bolj je prevladovalo prepričanje da je svet urejen umno v skladu z naravnimi zakoni človek pa je neodvisen od božje milosti.

2. Novo duhovno gibanje v 17. in 18. st. je dobilo naziv razsvetljenstvo; zaupalo je v moč človeškega razuma. Zajelo je Francijo in Anglijo.

3. Francoski filozofi in pisci so kritizirali stari fevdalni red. Zahtevali so uvedbo enakosti pred zakonom odpravo tlačanstva, versko strpnost ter omejitev plemiških in cerkvenih privilegijev.

4. JEAN JACQUES ROUSSEAU je v svojem delu **Družbena pogodba** utemeljil spoznanje da sta enakost in svoboda posameznika možna le v popolni demokraciji njegov nauk o suverenosti ljudstva ki ima naravno pravico da zamenja vlado če ta ne izvaja volje ljudstva, je vplival na Francosko revolucijo.

5. CHARLES DE MONTESQUIEU je v svojem delu **Duh zakona** predlagal delitev oblasti na:

a) izvršilno oblast ki naj bi jo imel kralj

b) zakonodajna ki naj bi jo imel parlament.

c) sodna ki naj bi jo imelo vrhovno sodišče

Vsaka oblast naj bi bila neodvisna. Njagova teorija je vplivala na oblikovanje parlamentarne demokracije.

4. Razsvetljeni absolutizem

1. Razsvetljenske ideje so vplivale na nekatere evropske vladarje ki so poskušali pod njihovim vplivom modernizirati svoje monarhije in utrditi oblast. Izvedli so reforme s katerimi so centralizirali državno upravo, sprostili gosp. razvoj in dvignili izobrazbeno raven prebivalstva.

2. Najpomembnejša razsvetljenska vladarja sta bila Marija Terezija in Jožef 2. ki sta močno omejila plemiške in cerkvene privilegije.